

Érszegi Géza Castellum Stikat

Ismert, Velencével évszázadok óta harcban álltak a magyar uralkodók Dalmácia miatt.¹ 1345-ben Zára ismét a magyar királynak hódolt, s Velence megpróbálta visszaszerezni a dalmát várost. 1346. május 1-én I. Lajos haddal indult a velenceiek által ostromolt Zára felmentésére. Zára nehéz helyzetbe került, mert a velenceiek elfoglalták a várossal szemközti szigeteken lévő védelmi berendezéseiket, sőt a zárai öbölben is láncot húztak, nehogy használni lehessen a kikötőt. A partra favárat, palánkot emeltek.² A latin szövegben *Stikat*nak, azaz *sticatum*nak³ nevezett erődítmény neve az olasz *steccato*ból lett latinositva, s fa-, illetve gerendavázat, cölöpkerítést jelent.⁴ A szó eredete a német *stecken* szóval rokon.⁵ A Zára városával szemközt a tengerpartra felállított faerőd a források szerint hosszában 200 lépésnyi szélében 100 lépésnyi volt. A tenger felé nyitott faváz azon az oldalon, ahol a támadást várták, habarccsal volt bekenve, hogy ne lehessen könnyen felgyújtani. Tetején harmincnégy torony védte a bennlevőket. I. Lajos király június 25-én indítja meg a támadást. Seregével körülvette a favárat, de a velencei felmentő seregek megakadályozták benne, hogy bevegje. A sikertelen ostrom sok áldozatba került, köztük volt Poharas Péter szolgálja, Miklós fia János, Szalánc alvárnagya is. Tóth Lőrinc fia Bertalan⁶ és Wulfing Haschendorfer⁷ is életét vesztette. Poharas Péter vakmerően oroszlánként harcolt, arcán és testén is megsebesült részben nyílvevesszőtől, amit számszeríjből lőttek ki, részben számtalan kardcsapástól. Rajta kívül a sebesültek közé tartozott Alsólendvai Miklós szlavón bán is. Maga a csata képe ma is látható Velencében a dózsék palotájában, ahogy Tintoretto megfestette.⁸

Poharas Péter, az ostrom egyik főhőse 1336-ban mint a trónörökös, Lajos herceg udvarának egyik főtisztviselője szolgálataiért a királytól Petrit kapta.⁹ I. Károly 1320. július 6-án vette feleségül I. (Łokietek) Ulászló király leányát, Erzsébetet. Első fiuk, László hamarosan meghalt, második fiuk, Lajos herceg 1326. március 5-én jött a világra. Öccse, András herceg ezt követően született. 1330. április 17-én a palotában Záh Felicián a királyi családra támadt. Megsebesítette a királynét, s a kis hercegeket csak a nevelőik bátor közbelépése mentette meg. Az egyikük, Knyezsici Gyula fia Miklós később András herceggel tartott Itáliába, amiből arra következtethetünk, hogy András herceg nevelője volt, a másikuk Druget János nádor Miklós fia; mindketten megsebesültek a fejükre mért csapástól.¹⁰ Hihetőleg csak a merényletet követően került Poharas Péter Lajos herceg mellé nevelőnek. Péter, apja, Gyenge Miklós révén kezdhette pályáját a királyi udvarban.¹¹ Az oklevelek állítása szerint Lajos herceg gyermekora,¹² illetve serdülőkora¹³ óta szolgált mellette. A kis herceg első ismert nemzetközi szereplése ahhoz a szerződéshez kötődik, amelyet 1335. szeptember

3-án kötött I. Károly magyar király és János cseh király. A szerződést Lajos herceg is megerősítette saját pecsétjével. Az ekkoriban már külön udvartartást vivő Lajos herceg asztalnokmestere lett Poharas Péter. Neve azonban nem ezt a tisztséget idézi, hanem a pohárnokmesterét. A források *pohárnoknak* nevezik a *magister pincernarum* alá tartozókat; azonban mégsem mehetünk el szótlánul Péter mester Poharas neve mellett. Ekkoriban a keresztnév mellett az azonos keresztnévűeket származási helyük szerint és ún. ragadványnevekkel különböztették meg. Származásuk helye sem Péter mester apja, Miklós neve mellett nem fordul elő, sem magának Péternek a neve mellett nem találjuk, honnan kerültek a királyi udvarba. Valószínűleg vagyontalanul kezdték udvari szolgálatukat,¹⁴ s csak ragadványnevéük különböztette meg őket az udvarban sem ritka Miklósok és Péterek között. Hogy minek köszönhette Miklós a Gyenge (Genge) nevet, arra csak feltételezéssel válaszolhatunk. Miklós apja viselhette keresztnév gyanánt a Gyenge nevet. Feltételezhetjük ugyanis, hogy Miklós apja az a vonozi Gyenge fia Miklóssal azonos, akit 1337. október 6-án Sopron megye emberölés miatt marasztalt el, mivel nem tudta a megyei törvényszék elé állítani Eckhart nevű jobbágját, aki vélhetően ludas volt az emberölésben.¹⁵ Ez az ítélet talán magyarázatul szolgálhat arra, miért kellett vagyontalanul a királyi szolgálatába állnia Gyenge Miklósnak, hiszen a megölt ember vérdíjára rámehetett az ősi birtok. Hogy ez a birtok merre lehetett, arra Gyenge fia Miklós neve mellett, származási helyére utaló Vonoz helynévből következtethetünk.¹⁶ A Gyenge név jelentése sokrétű, jelentésének széles skáláján megtalálható az „erőtlen (= kraftlos)” és a „finom (= zart)” jelentés is.¹⁷ A Poharas név jelentését sem egykönnyű megtalálni. A középkori oklevelekben található „poharas” szó zöme Poharas Péter és leszármazottai nevéként szerepel. Jelentése „akinek pohara van = becher habend.” Feltehetőleg összefüggésben van a pohárnok kifejezéssel, amely a királyi szolgálók egyik csoportját jelentette, akiknek a főnöke a pohárnokmester volt.¹⁸

Gyenge Miklós fia Péter pályafutása tehát nevelőként, talán hercegi pohárnokmesterként, majd asztalnokmesterként Lajos herceg szolgálatában indult, s pályája a herceg királlyá koronázása után (1342) is töretlen volt. A király Abaúj megye élére állította (1343–1360),¹⁹ egyúttal szalánci és boldogkői várnagy (1344–1360).²⁰ Birtokadományokkal is elhalmozta királya.²¹

I. Lajos király szolgálatában érdemet érdemre halmozott. Érdemei közé tartozott, hogy a király nevelőjeként a kis herceget a vállán hordta.²² Lajos herceg asztalnokmestere volt,²³ majd vitézül résztvett I. Lajos király hadjárataiban. Az 1345. esztendő rendkívül jelentős Poharas Péter életében. Az ezt követő években

három hadjáratban is résztvesz a király szolgálatában.²⁴

1345 nyarán Krakkó felmentésére küldte I. Lajos király Szécsi Miklós sárosi, szepesi és nógrádi ispánt és Poharas Péter abaúji ispánt.²⁵ Szilézia birtoklása miatt ugyanis János cseh király és fia, Károly morva herceg Lengyelországra támadtak, s ezért III. (Nagy) Kázmér lengyel seregeinek támogatására szervezett expedíciót I. Lajos király.²⁶

Több adománylevélben is megemlékezik a király Poharas Péter Zára ostrománál tanúsított vitézségéről.²⁷ Érdemei közé sorolták, hogy – mint megannyi vitéz akkoriban – résztvett I. Lajos király nápolyi hadjárataiban. I. Lajos testvére András herceg vette felelőséül az ugyancsak Anjou házból származó I. Johannát, Nápoly királynőjét. A frigy azonban nem tetszett a távoli rokonságnak, ezért András herceget eltették láb alól az 1345. szeptember 18-ról 19-re virradó hajnalon.²⁸ 1347 májusától I. Lajos király több hadjáratot vezetett Itáliába öccse, András herceg halálának megbosszulására. Ebből természetesen Poharas Péter sem maradhatott ki, s érdemei számát ottani vitézségével is gyarapította.²⁹

Poharas Péter 1349. március 22-én engedélyt kért a pápától, VI. Kelemtől, hogy negyedmagával a Szentföldre zárándokoljon.³⁰ Közszereléséről több adat maradt fent. Birtokai alapján abba a 15 családból álló főúri csoportba tartozott, melynek a Gilétfiak, Marótiak, Kanizsaiak, Bebekék stb. voltak a tagjaik, s csaknem félszáz várat tartottak a kezükön, valamint ezernél több helységet birtokoltak.³¹ Halálának idejéről csak megközelítő időpontot ismerünk. 1360. október 6-án a nádor bírótársaként ítélezik a veszprémi káptalan és a bakonybéli apátság perében.³² 1360. november 8-án még szerepel az Abaúj és Sáros megyék számára Kont Miklós nádor által összehívott gyűlésen.³³ 1361. szeptember 9-én a budai káptalan előtt már csak a fia, Miklós nevében jelenik meg a szolgájuk, s ura nevében tiltakozik azellen, hogy bárki ügyvédként lépjen fel az ura nevében, mivel ő apja halála óta ilyen megbízást nem adott.³⁴

A Poharas család Zsigmond király korában nem vitt már jelentős szerepet,³⁵ Péter unokájával, Miklós fia Osváttal kihalt férfiágon a Poharas család 1409-ben.³⁶ A Poharas Péter által megszolgált birtokok a királyra szálltak, akitől már 1410-ben az utóbb a Kapi birtokról nevezett Kókai család kezére jutottak.³⁷

Jegyzetek

- 1 TEKE Zsuzsa: *Velencei-magyar kereskedelmi kapcsolatok a XIII–XV. században*. Értekezések a történeti tudományok köréből. Új sorozat 86. Budapest 1979, 27–57.; JÁSZAY Magda: *Velence és Magyarország. Egy szomszédság küzdelmes története*. Budapest 1990, 50–52.
- 2 Két változata is fentmaradt Zára ostromának: A rövidebb fogalmazás szerint: *Fecerant etiam Veneti quoddam fortalicium construi, quod Sticatum appellaverunt contra Iadriam. Rex autem*

Lodouicus cum machinis et aliis ingeniis ac cum pugna armatorum suorum ipsorum Sticatum nitebatur expugnare. Chron. Dubnicense, 145. A hosszabb variáció a következő: *Et quia Veneti per suos stipendiarios Teutonicos, Gallicos et Latinos eam civitatem obsidebant et contra ipsam quandam municionem, quam Sticatum appellabant firmaverant, gentibus armigeris in ipsa collocatis et diversis machinis et ingeniis tam in ipsa municione quam etiam in galeis per mare ipsam civitatem fortissime expugnabant. Chronicon Dubnicense. Historiae Hungaricae fontes domestici. Pars prima. Scriptores. Volumen III. Recensuit et praefatus est M. FLORIANUS. Quinque Ecclesiis 1884. II, 169.* A hosszabb variáció szerepel a későbbi krónikában (*Chronica Hungarorum finita Bude anno Domini MCCCCLXXIII in vigilia penthecostes per Andream HESS. Hasonmás kiadásban újra kiadta a Magyar Helikon HORVÁTH János fordításában, SOLTÉSZ Zoltánné tanulmányával, a Zrínyi Nyomda közreműködésével Budapesten, 1973-ban, 107–108.; Johannes de Thurocz: Chronica Hungarorum. I. Textus. Ediderunt Elisabetha GALÁNTAI et Julius KRISTÓ. [továbbiakban THURÓCZY, Chronica I.] II. Commentarii 1. ab initiis usque ad annum 1301. 2. ab anno 1301 usque ad annum 1487. Composuit Elemér MÁLYUSZ adiuvante Julio KRISTÓ. Bibliotheca scriptorum medii recentisque aevorum. Series nova 7–9. Red. Antonius PIRNÁT etc. Budapest 1988, 167.) [továbbiakban THURÓCZY, Chronica II.]; nem szerepel ebben név szerint Poharas Péter, valószínűleg azért mert míg a rövidebb szöveget még Poharas életében fogalmazták meg, a hosszabbat azonban már a halála után. A korszak eseményeit elbeszélő krónikákra vonatkozóan lásd *Analecta monumentorum Hungariae historicorum litterariorum maximum inedita quae collegit, recensuit et partim typis commendavit Franciscus TOLDY ac commentariis, epilogo et indice aucta publici iuris facienda curavit Geisa ÉRSZEGI. Budapest 1986, 321–322.**

- 3 Poharas Péter ...*cum sui sanguinis effusione sub castello Stikat nominato quidem per Venecenses in obprobrium nostrae maiestatis extitit constitutum, ubi idem magister Petrus in conspectu nostrae maiestatis ictu sagittae balistarum extitit letaliter vulneratus, ubi etiam quidam serviens eiusdem vicecastellanus videlicet ipsius de Zalanth praedicto nomine Iohannes filius Nicolai per ictum sagittae sub eodem castello extitit interemptus...* ÉRSZEGI Géza: *Beitrag zur Geschichte von Petri (Unterpetersdorf)*. Burgenländische Heimatblätter 58 (1996) Heft 3., [továbbiakban ÉRSZEGI, Petri] 97–114.
- 4 *Dizionario Garzanti della lingua Italiana*. Realizzato dalla redazione lessicografica Garzanti diretta da Giorgio CUSATELLI. 1983²³, 1730.
- 5 *Duden Etymologie Herkunftswörterbuch des deut-*

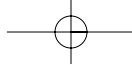
Tanulmányok Prokopp Mária 70. születésnapjára

- schen Sprache*. Bearbeitet von Günter DROSDOWSKI, Paul GREBE und weiteren Mitarbeitern der Dudenredaktion. Duden Band 7. Mannheim – Wien – Zürich 1963, 681–682.; A *sticatum* szó előfordulásaira lásd THURÓCZY, *Chronica* II/2. 114–115.
- 6 *Chron. Dubnicense*, 169.; THURÓCZY, *Chronica* I. 167. Eleste azonban kétséges: THURÓCZY, *Chronica* II/2. 115.
- 7 *Chron. Dubnicense*, 169.; THURÓCZY, *Chronica* II/2. 115.
- 8 PÓR Antal: *Nagy Lajos 1326–1382*. Magyar történeti életrajzok VIII. Szerkeszti Szilágyi Sándor. Budapest 1892 [továbbiakban PÓR, *Nagy Lajos*], 92–100.; *A magyar nemzet története*. Szerk. Szilágyi Sándor. Budapest 1895. III, 172–178. [továbbiakban MNT]; JÁSZAY, *Velence*, 50–51.
- 9 I. Lajos király Poharas Péter kérésére megerősíti atyja, I. Károly király két oklevelét. I. Károly király egyik oklevele 1336 április 21-én kelt. Az oklevél szerint I. Károly Poharas Péternek adja a Sopron megyében lévő Petri nevű birtokot, amely egy örökös nélkül meghalt ember tulajdona volt. Az örökös nélkül meghaltak birtoka a királyra szállt, tehát joggal kérhette Poharas Péter magának a gazdátlan földet. A másik oklevelet 1337 október 10-én a győri káptalan állította ki. Ebben az oklevélben leírja a káptalan, hogy a király parancsa alapján Poharas Pétert beiktatta Petri birtokába mégpedig azután, hogy bejárták a birtok határait és a határjeleket újra cserélték, azaz újból rögzítették a birtok határait. A határleírás szerint Petri birtok az Ikva partján feküdt Kispetri, Berki, Bükkhegy és Haschendorf között. Ezek közül nagy valószínűséggel azonosítani lehet Haschendorft és Kispetrit, a mai Unterpetersdorf helyére. Az oklevél I. Lajos király 1347. október 22-i átírásában az Esterházy család hercegi ágának levéltárában található egyszerű 18. századi másolatban (jelzete: Diplomatikai levéltár [továbbiakban DI] 108122). A másolaton sajnos nem találni annak nyomát, hol a másolat eredetije. Hogy azonban mégis valószínűnek tarthatjuk, hogy közvetlenül I. Lajos király eredeti okleveléről készült a másolat, azt a másolat végén „a függőpecsét helye” megjegyzés hitelesíti. Ennek alapján valószínűnek tarthatjuk, hogy I. Lajos király eredeti oklevele hártýára volt írva, s rajta az uralkodó nagy vagy felségi kettőspecsétje függött. Vö. ÉRSZEGI, *Petri* 97–114.
- 10 *Scriptores rerum Hungaricarum tempore ducum regumque stirpis Arpadianae gestarum*. Edendo operi praefuit Emericus SZENTPÉTERY. I. Budapest 1937, 493–495.
- 11 Gyermeckorában kezdődött a szolgálata a királyi udvarban: *...nobis a pueritiae suae tempore adhaerendo se studuit reddere gratiosum* – mondja róla az 1336. április 21-i királyi adománylevél (ÉRSZEGI, *Petri* 97–114). PÓR, *Nagy Lajos*, 9–10.
- 12 *...tempore nostre infancie noster pedagogus existendo et demum... nobis continue collateraliter ... studuit complacere...* (Magyar Országos Levéltár [továbbiakban MOL], DI 64029. *Anjoukori okmánytár – Codex diplomaticus Andegavensis*. Szerk. NAGY Imre. Magyar történelmi emlékek – Monumenta Hungariae historica I. Okmánytárak. Budapest 1887 [továbbiakban AO], V. no 59. 132–134).
- 13 *...tempore nostre adolescencie, quo suis in humeris baiolabamur...* (DI 34102, *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis*. Studio et opera Georgii FEJÉR. IX/2 ab anno Christi 1351–1358. Budae 1833 [továbbiakban CD], IX/2. no 6. 58–62.; PÓR, *Nagy Lajos* 10.)
- 14 KURCZ Ágnes: *Lovagi kultúra Magyarországon a 13–14. században*. Budapest, 1988, [továbbiakban KURCZ, *Lovagi kultúra*] 225, 292.
- 15 MOL, DI 87072 – *Soproni oklevéltár*, I. no 115. 140.; *Urkundenbuch des Burgenlandes und der angrenzenden Gebiete der Komitate Wieselburg, Ödenburg und Eisenburg*. IV. Band Die Urkunden von 1328 bis 1342 mit Nachträgen von 1284 bis 1318. Bearbeitet von Irmtraut LINDECK-Pozza. Wien – Köln – Graz 1985 [továbbiakban UBB] IV. no 369. 234.
- 16 Az UBB (IV. no 369. 234) olvasata szerint az oklevélben Kenéz szerepel. Kenéz helynév gyakori Magyarországon, a szláv eredetű „kenéz,” azaz „herceg” méltóságnévből ered (KISS Lajos: *Földrajzi nevek etimológiai szótára*. Budapest I–II. 1988, II. 714). A közeli Vas megyében lévő Kenéz település tűnik kézenfekvőnek Gyenge fia Miklós származási helyének meghatározásához. A korábbi kiadás azonban Vonoz nevet hoz (*Sopron vármegye története. Oklevéltár*. I. 1156–1411. Szerk. NAGY Imre. Sopron 1889, I. no 115 140.). Ez utóbbit Fertőszentmiklós tájékára lehet lokalizálni (CSÁNKI Dezső: *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában*. Budapest 1897, III. 636).
- 17 *Magyar oklevél-szótár*. Régi oklevelekben és egyéb iratokban előforduló magyar szók gyűjteménye. Legnagyobb részüket gyűjtötte SZAMOTA István. A Magyar Tudományos Akadémia megbízásából szótárrá szerkesztette ZOLNAI Gyula. Pótlék a Magyar Nyelvtörténeti Szótárhoz. – *Lexicon vocabulorum Hungaricorum in diplomatibus aliisque scriptis quae reperiri possunt vestustorum maxima ex parte industria Stephani Szamota collectorum iussu Academiae Scientiarum Hungaricae composuit Julius Zolnai. Supplementum ad Lexicon linguae Hungaricae aevi antiquioris*(s). Budapest 1902–1906, 316.
- 18 KURCZ, *Lovagi kultúra* 113–114.
- 19 WERTNER Mór: *Adalékok a XIV. századbeli magyar világi archontológiához*. Történelmi Tár. Új folyam 7 (1906), 585.; PÓR, *Nagy Lajos* 10.
- 20 WERTNER Mór: *Adalékok a XIV. századbeli magyar világi archontológiához*. Történelmi Tár. Új folyam 8 (1907), 183, 332.; FÜGEDI Erik: *Vár és*

- társadalom a 13–14. századi Magyarországon. Értekezések a történeti tudományok köréből. Új sorozat 82. Budapest 1977, 111–112 és 194.; KURCZ, *Lovagi kultúra* 50.
- 21 A Sáros megyei Kapi birtokot 1347-ben (MOL, Dl 64029. AO. V. no 59. 132–134 és *Documenta res Hungaricas tempore regum Andegavensium illustrantia 1301–1387*. Fundavit Iulius KRISTÓ praeside Tiburtio ALMÁSI adiuvantibus Ladislao BLAZOVICH, Geisa ÉRSZEGI, Francisco MAKK, Francisco PITI. Anjou-kori oklevéltár. XXXI 1347. Szerk. SEBŐK Ferenc. Budapest-Szeged 2007, XXXI 475 no 918), a Körös megyei Szaploncát 1351. december 9-én kapta meg a királytól (MOL, Dl 34102, CD IX/2. no 6. 58–62.; PÓR, *Nagy Lajos* 10.). KURCZ, *Lovagi kultúra* 81–82, 93, 191 (ez utóbbi nem Poharas Péterre vonatkozik).
- 22 Lajos herceg gyermek- és serdülőkorára egyaránt utalnak a királyi oklevelek: *...tempore nostre infancie noster pedagogus existendo et demum... nobis continue collateraliter ... studuit complacere...* (MOL, Dl 64029. AO. V. no 59. 132–134). *...tempore nostre adolescencie, quo suis in humeris baiolabamur...* (CD IX/2. no 6. 58–62.; PÓR, *Nagy Lajos* 10.) HÓMAN Bálint: *Magyar történet*. Budapest 1942 [továbbiakban HÓMAN, *Magyar történet*], 153. Az érdemek megfogalmazásának művészi köntösbe öltöztetése hagyományos a királyi kancelláriában. Más kiemelkedő személyeknek szóló oklevelek még a Poharas Péternek adottaknál is bővebben idézik a megadományozottakat tetteit. Lásd MÁLYUSZ Elemér: *Királyi kancellária és krónikáírás a középkori Magyarországon*. Irodalomtörténeti füzetek 79. Szerk. Bodnár György. Budapest 1973, 65–94.; KURCZ, *Lovagi kultúra* 118, 188.
- 23 ÉRSZEGI, *Petri* 97–114.
- 24 KURCZ, *Lovagi kultúra*, 39. jz. 36. 47. jz. 73.
- 25 THURÓCZY, *Chronica* I. 165.
- 26 THURÓCZY, *Chronica* I. 165. II/2. 106–107; WERTNER, *Adalékok* 591 stb.; MNT III. 162–163.; HÓMAN, *Magyar történet* II. 172.; KURCZ, *Lovagi kultúra* 45.
- 27 A Petri birtok 1347-i királyi megerősítésén (ÉRSZEGI, *Petri* 97–114) kívül felsorolják Poharas Péter érdemeit az 1347-i királyi oklevélben, amellyel Kapi birtokot kapta adományul és az 1351. december 9-i adománylevelben, mellyel Szaplonca Körös megyei vár birtokába jutott: *...in exercitu nostro circa mare ante Iadram civitatem nostram Venecemeses iura nostra regalia a vide usurpantes habito cum effusione suis sanguinis et excidio ac nece sui famuli in conspectu nostre maiestatis...* 1347. október (MOL, Dl 64029. AO. V. no 59. 132–134). *...cum nos valido nostro instauratu exercitu quoddam castellum Venetorum Stykach appellatum in periculum et perdicionis civitatis nostre Iadrie fabricatum, teneremus obsessum, idem magister Petrus pro nostre serenitatis* *cumulo equo ascenso vibrata hasta ut leo audax in medium innumerabilium emulorum nostrorum tunc nobis validissime resistencium ingrediens in facie et aliis suis membris diversos sagittarum et ensium ictos supportavit...* 1351. december 9. (MOL, Dl 34102, CD IX/2. no 6. 58–62).
- 28 MNT III. 167.
- 29 *...nobis concepto itinere pro debellandis et explantandis proditoribus – proh dolor – serenissimi principis domini Andree condam regis Sicilie fratris nostri karissimi laudande recordacionis et aliis nonnullis in eiusdem nece se participantibus emulis nostris ad partes ultra maritimas accedentibus nostro iugiter lateri adherendo nec non alias in aliis nostris et regni nostri negociis et agendis, que presentibus pre multitudine existunt tediosa denotari, deservivit...* 1351. december 9. MOL, Dl 34102, CD IX/2 no 6. 58–62.
- 30 BOSSÁNYI Árpád: *Regesta supplicationum. A pápai kérvénykönyvek magyar vonatkozású okmányai*. Budapest 1916. I. no 409 200.
- 31 HÓMAN, *Magyar történet*, III. 270, 307.
- 32 KUMOROVITZ L. Bernát: *Veszprémi regeszták (1301–1387)*. Magyar Országos Levéltár kiadványai II. Forráskiadványok 2. Budapest 1953, no 545 215–216.
- 33 MOL, Dl 64058.
- 34 MOL, Dl 64059.
- 35 HÓMAN, *Magyar történet*, III. 381.
- 36 1409. július 30-án Lévai Cseh Péter királyi lovászmester nővérének, Poharas Osvát özvegyének, Anna asszonynak Bars megyei birtokait azért az ezer forintért, amelyet még Poharas Osváttól kért kölcsönt szentföldi zarándoklatára. *Zsigmondkori oklevéltár* II. (1400–1410). Összeállította MÁLYUSZ Elemér. Magyar Országos Levéltár kiadványai II. Forráskiadványok 4. Budapest 1958, II. no 6947. 264.
- 37 ENGEL Pál: *Királyi hatalom és arisztokrácia viszonya a Zsigmond-korban (1387–1437)*. Értekezések a történeti tudományok köréből. Új sorozat 83. Budapest 1977, 120 és 153–154.

Castellum Stikat: The Career of Péter Poharas in the Hungarian Royal Court

Péter Poharas started his career in the royal court with the help of his father, Miklós Gyenge. Around 1330 he became preceptor, and later warden of Prince Louis (1326–1382), the elder son of Charles I of Hungary (1288–1342). In 1336 he received the Petri estate. After the coronation of the prince, Péter continued his brilliant career: he became the bailiff of the Abaúj country (Abov, today partly in Hungary, partly in Slovakia), and Louis I loaded him with further estates. He participated heroically in three campaigns: the liberation of Krakow in 1345; the siege of Castellum Stikat, Zara (Zadar, Croatia) in 1346; the campaign to Naples in 1347. He received permission from Pope Clement VI

Tanulmányok Prokopp Mária 70. születésnapjára

to go on a pilgrimage to the Holy Land in 1349. He continued the service in the royal court and he died in 1360 or 1361.

